

A Ch'añ Libro ESTER

Ester sb'i jun libro tic, yujto syalcot yab'ixal ix Ester. A viñaj Esdras yed' viñaj Nehemías, syalcot eb' viñ tas aj smeltzajnacxi eb' israel ic'b'ilb'at d'a Babilonia. Palta a jun libro tic tz'alancot yab'ixal jun macañto eb' israel chi' cannac d'a yol smacb'en Persia. Syalancot yuj jun ix Ester chi', israel ix, syalñejcot tastac sc'ulejnac ix ayic ayec' ix d'a spalacio d'a yol smacb'en Persia chi'.

A d'a capítulo 1 yed' 2, syalcoti tas ajnac yoch ix Ester chi' reinail. Axo d'a capítulo 3 masanto d'a 6, syalcoti to a viñaj Amán ay chucal snanac viñ sc'ulej d'a spatic eb' israel, snib'ejnac viñ satel eb' israel, yujto sat yajal yaj viñ yuj viñ rey chi'. Palta a ix reina Ester chi' yab'elta ix tastac van snaanchaañ viñaj Amán chi', yuj chi' xid' yal ix d'a viñ rey chi'. Yuj chi' a viñ rey chi' alani to a viñaj Amán chi' sq'ue d'uñan viñ d'a jun te te' sb'o viñ yuj viñaj Mardoqueo, viñ sc'ab'yoc ix Ester chi'. Yalanpax viñ rey chi' tas syutej scolan sb'a eb' israel chi' d'a eb' ajc'ol chi'. Axo d'a capítulo 7 masanto d'a 10, ata' syalcoti to a eb' israel chi' yac'nacoch jun q'uiñ eb' yic q'uen Purim, syalanpaxcot yuj tastac ujinac d'a yol stiempoal ix Ester chi'.

Juntzarñ nivac vael

¹ A jun syalcan tic ix uji ayic ayoch viñaj Asuero reyal d'a Persia. 127 macañil yaj smacb'en viñ chi', scot d'a India masanto sc'och d'a Etiopía. ² Axo d'a choñab' Susa, ata' ay spalacio viñ rey chi'.

³ Ayic yoxil ab'il yoch viñaj Asuero chi' reyal, ix yac'an jun nivan vael viñ d'a eb' nivac vinac ayoch yajalil yed'oc, aton eb' yajalil eb' soldado yic Persia, eb' yic Media, eb' nivac yelc'ochi yed' eb' ayoch yajalil d'a junjun macañ smacb'en viñ chi'. ⁴ Nañal ab'il val ix yac' jun q'uiñ chi' viñ, yic sch'oxanel jantac sb'eyumal viñ yed' snivanil yelc'och yopisio viñ d'a eb' avtab'il chi'. ⁵ Ix lajvi chi', ix yac'anoch uquexo c'ual q'uiñ viñ d'a yamaq'uul spalacio. Masanil eb' ayec' d'a choñab' Susa chi', eb' nivac yelc'ochi yed' eb' malaj yelc'ochi, ix avtaj eb' smasanil. ⁶ Te vach' ix aj sb'o b'aj ix och q'uiñ chi'. A c'apac sacsac c'apac yed' c'apac yaax ix och scortinailoc. Añejtona' pax c'apac lino sacsac yed' c'apac q'uic' mutz'inac ayoch sch'añaloc pax c'apac cortina chi'. Yamb'il c'apac yuj q'uen argolla nab'a plata ayoch d'a juntzañ q'uen oy nab'a mármol. Axo xila, a q'uen oro yed' q'uen plata ayoch d'ay. Axo d'a sat luum, a q'uen mármol ayem d'ay, ay q'uen sacsac, ay q'uen q'uiq'uic'. ⁷ Axo juntzañ vaso nab'a oro syuc'lab'ej eb'. Ch'occh'oc yilji junjun vaso chi'. Te nivan vino ix el d'a sc'ol viñ rey chi' yac'ani. ⁸ Ix yalan viñ rey chi' d'a eb' yajal yaj d'a eb' tz'ac'an servil viñ to malaj junoc mach tz'ac'chaj pural yuc'an vino chi', junjun eb' syal yuc'an eb' jantac snib'ej. ⁹ Añejtona' pax ix reina Vasti, ix schec pax b'ochaj jun nivan vael ix d'a spalacio viñ rey chi' yic vach' sva eb' ix ix avtab'il.

¹⁰ A val d'a yuquil c'ual q'uiñ chi', ix te tzalaj sc'ol viñ rey chi' yuj vino. Yuj chi' ix schecb'at ucvañ eb' viñ yac'umal servil viñ, eb' viñ ayoch yipoc sc'ol viñ, aton viñaj Mehumán, viñaj Bizta,

viňaj Harbona, viňaj Bigta, viňaj Abagta, viňaj Zetar yed' viňaj Carcas. ¹¹ Ix checjib'at eb' viň yic b'at yic'ancot ix reina Vasti chi' eb' viň d'a yichaň viň rey chi', yujto snib'ej viň sjavi ix yed' scorona copopi yilji, yic sch'oxanpaxel svach'il yilji ix d'a yichaň masanil eb' anima yed' d'a yichaň eb' nivac yajal, yujto te vach' yilji ix. ¹² Palta maj stac'cotlaj sb'a ix. Ix stenec' ix tas ix b'at yal eb' viň schecab' viň rey chi'. Yuj chi' ix te cot yoval viň rey chi'. ¹³⁻¹⁴ Ix yavtancot ucvaň eb' viň nivac yopisio d'a Media yed' d'a Persia chi' viň, eb' viň yipc'olal yaj yuj viň: Aton viňaj Carsena, viňaj Setar, viňaj Admata, viňaj Tarsis, viňaj Meres, viňaj Marsena yed' viňaj Memucán. A eb' viň chi', yojtac ley eb' viň sic'lab'il, yuj chi' d'a eb' viň ix sc'anb'ej viň rey chi' tas tz'aj jun chi' sb'oi. ¹⁵ Ix sc'anb'an viň d'a eb' viň icha tic:

—Icha syal co ley, naec ved'oc ¿tas yovalil tz'aj ix reina Vasti chi', yujto maj sc'anab'ajej in checnab'il ix, ix b'at yal eb' viň in checab'? xchi viň.

¹⁶ A val d'a yichaň masanil eb' molan chi', ix yalan viňaj Memucán d'a viň rey chi' icha tic:

—Mamin rey, a ix reina Vasti chi', maňocrěj d'ayach ix och smul ix, palta ix ochpax smul ix d'ayori a ori nivac yajal ori tic yed' d'a masanil eb' viň vinac ay d'a yol a mach'en tic. ¹⁷ A tas ix sc'ulej ix chi' ol yab' masanil eb' ix ix, ol sc'ayb'an eb' ix, maňxa ol aj yelc'och eb' viň yetb'eyum eb' ix d'a yol sat, ol am yalan eb' ix icha tic: A viňaj rey Asuero ix avtan ix reina Vasti, palta maj sc'anab'ajejlaj ix sb'ati, xcham eb' ix. ¹⁸ A eb' ix yetb'eyum eb' viň nivac yajal d'a Persia yed' d'a Media tic, ayic ol yab'an eb' ix tas ix yutej

sb'a ix reina chi', ol laj yalan eb' ix d'a eb' viñ yetb'eyum. Yuj chi' a yuj jun tic ol spatiquejel eb' viñ yetb'eyum eb' ix, axo scot yoval eb' viñ chi' d'a eb' ix. ¹⁹ Yuj chi' jun mamin rey, tato vach' scan jun tic d'ayach, ac' tz'ib'chaj junoc leyyic scan leyal d'a Persia yed' d'a Media tic, to maxtzac yal yec'b'ati: Mañxa b'aq'uiñ sjavi ix reina Vasti d'a yichañ viñ rey, xchiocab' jun ley chi'. Axo junocxo ix ec'to svach'il d'a yichañ ix chi', a ix tz'ochcan reinail sq'uexuloc ix. ²⁰ A jun ley chi' yovalil tz'ac'chaj ojtacajel d'a masanil yol a macb'en tic yic vach' masanil eb' ix ix ol sc'anab'ajej val eb' viñ yetb'eyum eb' ix, yalñej tas animail, xchi viñ.

²¹ A jun ix yal viñaj Memucán chi', ix scha val sc'ol viñ rey chi' yed' masanil eb' ayec' yed' viñ, ix och d'a yopisio yuj viñ. ²² Yuj chi' ix schecan viñ tz'ib'chajb'at d'a junjun macañ d'a yol smacb'en chi', d'a sti' junjun choñab'. Ix yalanb'at viñ to ayocab' yelc'och eb' viñ vinac d'a yol spat, aocab' eb' viñ tz'alani tastac sb'oi.

2

Ix sic'chajoch ix Ester reinail

¹ Ix ec' junoc tiempoal, ix sich'i yoval sc'ol viñaj rey Asuero chi'. Ix snaancot viñ tas ix sc'ulej ix Vasti chi' yed' pax jun ley ix alchajel yuj ix. ² Yuj chi' axo eb' viñ ayoch yajalil yed' viñ d'a yol smacb'en chi', ix yal eb' viñ icha tic:

—Yovalil saychajcot eb' ix cob'estac d'a viñ rey tic, aton eb' ix te vach' yilji. ³ Sic'ocab' viñ rey tic junjunoc schecab' d'a junjun macañ d'a yol smacb'en tic, yic vach' a eb' viñ tz'ic'ancot masanil

eb' ix cob'estac te vach' yilji. Sjavi eb' ix d'a spalacio viñ d'a choñab' Susa tic, tz'ochcan eb' ix d'a yol sc'ab' viñaj Hegai, viñ stañvan eb' ix yetb'eyum viñ rey tic. A viñ tz'ac'an servil eb' ix yic ste b'o yilji eb' ix. ⁴ A junoc ix cob'es ol scha sc'ol viñ rey tic, aton ix ol ochcan reinail sq'uexuloc ix Vasti chi', xchi eb' viñ.

A jun pensar chi', ix scha val sc'ol viñ rey chi', yuj chi' ix schec viñ c'ulaj icha chi'.

⁵ A d'a choñab' Susa chi', ata' cajan jun viñ israel scuchan Mardoqueo yuninal viñaj Jair yiñtilal viñaj Simei. A viñaj Simei chi', a viñaj Cis ay yiñtilal viñ d'a yiñtilal Benjamín. ⁶ A eb' smam yicham viñ, ic'b'ilocot eb' yuj viñaj rey Nabucodonosor d'a Jerusalén, javinaccan eb' d'a Babilonia. Junñej janaccan eb' yed' viñaj Jeconías sreyal Judá. ⁷ A viñaj Mardoqueo chi', ay jun ix yisil jun viñ sc'ab'yoc viñ ayec' yed'oc, aton ix Hadasa, syalelc'ochi Ester, meb'a' ix, yujto chamnac smam snun ix. Axo viñaj Mardoqueo chi' ix ilan q'uib' ix, icha val yisil viñ yaj ix. Te vach' yilji sat ix yed' snivanil. ⁸ Axo yic ix elta jun ley yuj viñ rey chi', tziytum eb' ix cob'estac ix molchaj d'a choñab' Susa d'a spalacio viñ. A viñaj Hegai ix ac'chajoch stañvumaloc eb' ix, aton viñ stañvantaxon eb' ix yetb'eyum viñ rey chi'. Ayoch ix Ester chi' d'a scal eb' ix. ⁹ Te vach' spensar ix ix yiloch viñaj Hegai chi', yuj chi' te vach' ix yutej spensar viñ d'a ix. Elañchamel ix te ac'chaj juntzañ remeyo yic tz'ac'chajoch d'a snivanil ix yic ste b'o yilji ix, tz'ac'chaj pax vael te vach' d'a ix. Ix ac'chajoch ucvañ eb' ix schecab' viñ rey te vach' yic tz'ac'ji servil ix. Ix ac'chajb'at eb' ix yed' ix Ester chi' d'a

jun cuarto te vach' b'aj ay eb' ix yetb'eyum viñ rey chi'.

¹⁰ A ix Ester chi' malaj jab'oc tas ix yal ix tas iñtilal, ma tas choñab'il ix, yujto ix cham val yalan viñaj Mardoqueo chi' d'a ix to max yal-laj ix. ¹¹ Junjun c'u tz'ec' viñaj Mardoqueo d'a sat b'aj ayec' eb' ix ix chi', yic syab'an viñ tato vach' sc'ol ix Ester chi' yed' tas tz'aj yac'ji servil ix.

¹² Masanil juntzañ eb' ix cob'estac chi', jun ab'il ix b'ochaj yilji eb' ix. D'a sb'ab'elal vague' ujal succhajec' aceite yic mirra d'a snivanil eb' ix. Axo d'a junxo vague' ujal, succhajec' perfume yed' crema d'a eb' ix ichataxon juntzañ sc'an eb' ix ix. Axo yic ix el yab'ilal sb'ochaj yilji eb' ix chi', junjunal ix ic'jib'at eb' ix yic svay eb' ix yed' viñ rey chi'. ¹³ Icha chi' ix aj sc'och junjun eb' ix d'a viñ rey chi'. Ayic tz'elta eb' ix b'aj ayec' eb' ix cob'estac chi', syalñej sc'an an eb' ix tastac snib'ej yic sb'oan sb'a eb' ix. ¹⁴ Sb'at eb' ix d'a spalacio viñ rey chi' d'a yemc'ualil, axo d'a junxo q'uiñib'alil, sc'ochcan eb' ix d'a junxo pat b'aj ay eb' ix schab'il yetb'eyum viñ rey chi', b'aj ayoch viñaj Saasgaz yilumaloc eb' ix yuj viñ rey chi'. Majxo c'ochlaj eb' ix d'a viñ rey chi', añej tato ay junoc eb' ix te vach', scha sc'ol viñ, a jun ix chi' tz'avtaj sb'i, sb'at ix b'ian.

¹⁵ Axo ix aji, ayic ix c'och stzolal d'a yib'añ ix Ester yisilcan viñaj Abihail, sc'ab'yoc viñaj Mardoqueo chi', yic b'at vay ix yed' viñ rey chi', añej tas ix yal viñaj Hegai stañvumal eb' ix, añej ix yic'b'at ix. Te vach' ix Ester chi' d'a yol sat masanil eb' tz'ilan ix. ¹⁶ Ayic slajuñil uj, d'a jun uj scuchan Tebet, ayic yuquil ab'il yoch viñaj Asuero reyal, ata' ix ic'chajb'at ix d'a spalacio viñ yic svay ix

yed' viñ. ¹⁷ Yelxo val te xajan ix Ester chi' yuj viñ rey chi'. Malaj junocxo ix te xajan yuj viñ. Te nivan svach'c'olal viñ ix sch'ox d'a ix d'a yichañ juntzañixo eb' ix cob'estac chi'. Yuj chi' ix schec viñ ac'chajq'ue jun corona d'a sjolom ix. Ix lajvi chi' ix yac'ancanoch ix viñ reinail sq'uexuloc ix Vasti. ¹⁸ Ix schecan b'ojoc jun nivan vael viñ yic tz'ic'jichaañ ix Ester chi'. Ix yavtan masanil eb' yajal ayoch d'a yopisio yed' viñ d'a yol smacb'en chi'. Ix yic'anemta sb'isul q'uen tumin viñ ayoch d'a yib'añ eb' anima yac'ani. Te tzijtum pax tas ix yac' viñ d'a juntzañ nación ay d'a yol smacb'en chi'. Icha chi' ix aj sch'oxanel svach'c'olal viñ rey chi'.

Ix yab' viñaj Mardoqueo'R'tas ix alchaj d'a spatic viñ rey

¹⁹ Ayic toxo ix q'uexchaj b'aj cajan eb' ix cob'estac chi', ayic ayxo och viñaj Mardoqueo d'a yopisio d'a spalacio viñ rey, ²⁰ a ix Ester chi' añaña' max yal-laj ix tas choñab'il ix, tas yirñtilal ix. Añaña' sc'anab'ajan ix tas syal viñaj Mardoqueo chi', icha ix sc'anab'ajej ix ayic ayec' ix d'a spat viñ.

²¹ A junel, ayic ix c'och stzolal d'a yib'añ viñaj Mardoqueo d'a yopisio d'a palacio viñ rey chi', ay chavañ eb' viñ stañvan b'aj ay viñ rey chi', aton viñaj Bigtán yed' viñaj Teres. Te aycot yoval eb' viñ d'a viñ rey chi', van yalan eb' viñ tas syutej eb' viñ smilancham viñ rey chi'. ²² Ix yab'an viñaj Mardoqueo tas van yalan eb' viñ chi', axo viñ ix checan aljoc d'a ix reina Ester chi'. Axo ix ix alan d'a viñ rey chi' to a viñaj Mardoqueo ix ab'an tas van yalchaj d'a spatic viñ. ²³ Axo ix sc'anb'an viñ yab'i, ix checlaji to yel jun lolonel ix

yal viñaj Mardoqueo chi'. Yuj chi' a chavañ eb' viñ stañvumal viñ rey chi', ix q'ue locan eb' viñ d'a te te'. A jun ix uji chi' ix stz'ib'chajcan b'aj aycan yab'ixal viñaj rey Asuero ayic ix yac'an reyal viñ.

3

Viñaj Mardoqueo yed' viñaj Amán

¹ Ix lajvi yec' juntzañ chi', ix yac'anoch yopisio viñaj Amán yuninal viñaj Hamedata yiñtilal viñaj Agag viñ rey chi'. Ix ac'jioch viñ sat yajalil d'a juntzañxo eb' viñ yajal d'a yol smach'en viñ rey chi'. ² Masanil eb' viñ tz'ac'an servil viñ rey chi', yovalil tz'em cuman eb' viñ, tz'empax ñojan eb' viñ d'a yichañ viñaj Amán chi', yujto icha chi' ix aj yalan viñ rey chi'. Axo pax viñaj Mardoqueo chi', max sc'anab'ajejlaj jun checnab'il chi' viñ.

³ Axo juntzañxo eb' viñ yajal chi', ix sc'anb'an eb' viñ d'a viñaj Mardoqueo chi' tas yuj max sc'anab'ajej jun checnab'il chi' viñ. ⁴ Junjun c'u syalan eb' viñ d'a viñ, palta max schalaj yab' viñ tas syal eb' viñ chi', yujto toxo ix yal viñ d'a eb' viñ to israel viñ. Yuj chi' ix b'at yalan eb' viñ d'a viñaj Amán chi' yic syilan eb' viñ tato toñej ol yiloch viñ viñaj Amán chi'. ⁵ Ayic ix yilan viñaj Amán to yel max emlaj cuman viñaj Mardoqueo chi', max empax ñojan viñ d'a yichañ viñ ayic tz'ec' viñ, ix te cot yoval viñ. ⁶ Toxo ix yab' viñ to israel viñaj Mardoqueo chi', yuj chi' ix snaan viñ to mañocñej viñ smiljichamoc, palta ix sna viñ tas tz'aj satjiel masanil eb' israel ayec' d'a yol smach'en viñaj rey Asuero chi'.

Jun ley yic satjiel masanil eb' israel

⁷ A d'a b'ab'el uj scuch Nisán, yic slajchavil ab'il yoch viñaj Asuero reyal, ix och suerte d'a yichañ viñaj Amán yic syil viñ tas c'ual, ma tas tiempoal ol elc'och jun tas sna viñ chi'. Axo ix aji, a d'a 13 yoch slajchavil uj scuch Adar, ix checlaj sc'ual. ⁸ Yuj chi' ix yal viñ d'a viñ rey chi' icha tic:

—Mamin rey, a d'a masanil choñab' ay d'a yol a macb'en, ay jun macañ anima ch'oc yeli. Ch'oc yel sley eb' d'a yichañ juntzañxo choñab', max sc'anab'ajej a ley eb'. Mañ smojoc scajnaj eb' d'a yol a macb'en tic. ⁹ Yuj chi' mamin rey, tato scha a c'ool, aq'uelta junoc ley yic syab' masanil choñab' to satel juntzañ anima chi'. Tato icha chi' ol vac' junoc 7,500 quintal q'uen plata b'aj smolchaj q'uen tz'ac'ji d'ayach, xchi viñ.

¹⁰ Ix scha sc'ol viñ rey tas ix yal viñ chi', yuj chi' ix yiq'uel scolc'ab' viñ b'aj ayoch sello, ix yac'an viñ d'a viñaj Amán chi', aton viñ ajc'ol d'a eb' israel.

¹¹ Ix yalan viñ rey chi' icha tic:

—A q'uen plata ix al chi', canocab' q'uen d'ayach, axo eb' anima tzal chi', ic yaj eb', syal tza c'u lej tas nab'il uj d'a yib'añ eb', xchi viñ d'a viñ.

¹² Ayic 13 yoch b'ab'el uj d'a yol ab'il chi', ix avtaj masanil eb' viñ stz'ib'um viñ rey chi' yic stz'ib'an jun ley chi' eb' viñ ix yaq'uelta viñaj Amán chi', yic sb'at d'a masanil eb' yajal d'a junjun choñab' d'a yol smacb'en viñ rey chi'. A jun ley chi' ix tz'ib'chaj d'a sti' yed' d'a sletrail junjun choñab'. Ix och sb'i viñ rey chi' d'ay yed' sello viñ. ¹³ Elañchamel ix checjib'at eb' viñ checab' d'a masanil yol smacb'en viñ rey chi'. Syalan jun ley chi' to junñej c'ual ol satjiel masanil eb' israel yed' masanil eb' yuninal eb'. Axo tastac ay d'a eb', ol ic'chajcanec' smasanil.

A jun c'u ix checlaj chi', aton d'a 13 yoch slajchavil uj scuch Adar. ¹⁴ Ix pucax jun ley chi' d'a masanil smacb'en viñ rey chi'. Ix alchajel d'a scal masanil anima yic vach' listaxo yaj eb' anima d'a jun c'u chi'. ¹⁵ Elañchamel ix pucaxb'at jun ley chi' icha ix aj yalan viñ rey chi'. B'ab'el ix alchajel d'a yol choñab' Susa. Yacb'an van yuc'an añ viñ rey yed' viñaj Amán chi', axo eb' anima d'a choñab' Susa chi', ix te somchajchaañ eb' yuj jun ley chi'.

4

Ochnac eb' israel cusc'olal yuj jun ley

¹ Ayic ix yab'an viñaj Mardoqueo masanil tas ix alhaj chi', ix snic'chitanb'at spichul viñ yuj sch'oxanel scusc'olal, ix yac'anoch pichul yic cusc'olal viñ, ix yac'anq'ue q'uen tic'aq'uil taañ viñ d'a sjolom, ix och ijan viñ yec' d'a cal choñab'. Tz'el yav viñ yuj cusc'olal. ² Axo yic ix c'och viñ d'a sti' spalacio viñ rey, maj ochlaj viñ d'a yool, yujto max chajiochlaj junoc mach yuj viñ rey chi' tato ayoch pichul yic cusc'olal yuuj. ³ Añejtona' d'a masanil choñab' b'ajtac ix tz'ib'chajb'at jun ley chi', masanil eb' israel ix och d'a cusc'olal. Ayic ix sch'oxanel scusc'olal eb' chi', ix och eb' d'a tzec'ojc'olal. Tz'oc' eb', tz'el yav eb', tzijtum eb' ix sjulec' jichan sb'a d'a scal q'uen tic'aq'uil taañ, ix yac'anoch pichul eb' yic cusc'olal.

Ix tevi ix Ester yuj eb' yetchoñab'

⁴ A eb' ix ix tz'ac'an servil ix reina Ester yed' eb' viñ vinac stañvan ix, ix yal eb' yab' ix tas yaj viñaj Mardoqueo chi', yuj chi' ix te cus sc'ol ix, ix yac'anb'at pichul ix d'a viñ yic syic'anel pichul yic

cusc'olal ayoch chi' yuj viñ, palta maj yal-laj sc'ol viñ ix scha'a. ⁵ Axo ix Ester chi' ix avtancot jun viñ schecab' viñ rey scuch Hatac, schecab' pax viñ ix. Ix schecanb'at viñ ix d'a viñaj Mardoqueo yic b'at sc'anb'ej viñ tas van yuji, tas pax yuj icha chi' syutej sb'a viñ. ⁶ Yuj chi' ix c'och viñaj Hatac chi' b'aj ayec' viñaj Mardoqueo chi' d'a jun parque d'a yichañ sti' spalacio viñ rey chi', ix lolon viñ yed' viñ. ⁷ Ix yalan viñaj Mardoqueo masanil tastac tz'alchaj chi' d'ay yed' pax jantac sb'isul q'uen plata syaltej viñaj Amán yic tz'och b'aj smolchaj q'uen stumin viñ rey yic vach' satjiel masanil eb' israel yalan viñ. ⁸ Ix yac'anpax jun scopiail jun ley chi' viñ d'a viñaj Hatac chi', yic sch'ox viñ d'a ix Ester chi' yic syojtaquejel ix yuj tas van yuji d'a choñab' Susa chi'. Ix yalanpaxb'at viñaj Mardoqueo chi' to stevi ix d'a viñ rey, tope val syal yec'b'at jun ley chi' d'a yib'añ eb' yetchoñab' ix chi'.

⁹ Ix lajvi chi', ix paxta viñaj Hatac chi', ix ul yalan viñ d'a ix Ester chi' masanil tas ix yalcot viñaj Mardoqueo chi'. ¹⁰ Ix schecanxib'at viñaj Hatac chi' ix yic b'at yalxi viñ d'a viñaj Mardoqueo chi' icha tic: ¹¹ Masanil mach ayoch schecab'oc viñ rey yed' masanil choñab' ayoch d'a yol smacb'en viñ, yojtac eb' to ay jun ley tz'alani tato ay mach tz'och d'a yol sti' b'aj ay viñ rey d'a spalacio, tato mañ avtab'iloc yuj viñ rey chi', b'eñej schami, taxoñej vinac ma ix. Añej b'ian tato syic'q'ue sc'ococh viñ rey chi', aton jun nab'a oro, sch'oxanelta viñ d'ay, a jun chi' max chamlaj. A in tic, ayxo jun ujal max in avtaj yuj viñ rey chi', xchib'at ix.

¹² Ix yalan viñaj Hatac d'a viñaj Mardoqueo

chi' masanil tas ix yal ix Ester chi'. ¹³ Yuj chi' ix spacanxi viñ tas ix yal ix chi': Mañ a nalaj to yujñej to ayach ec' d'a spalacio viñ rey chi' ol ach colchajoc yacb'an masanil eb' quetchoñab' ol cham eb'. ¹⁴ Tope yuj jun sjavi d'a quib'añ tic jun, yuj chi' ix ach sic'chajoch reinail, yic tzoñ a colani. Palta tato malaj tas ol al ticnaic, b'ajam ol cot junoc mach ol oñ colanoc, palta a ach tic ol ach satel yed' masanil eb' a c'ab'oc, xchib'at viñ.

¹⁵ Ix yalanxib'at ix Ester chi' d'a viñ icha tic: ¹⁶ Ixic, molb'ej masanil eb' quetchoñab' cajan d'a choñab' Susa tic, tzex och d'a tzec'ojc'olal vuuj, malaj jab'oc tas tze va'a, malaj pax tas tzeyuq'uej oxec c'ual oxec ac'val. Ol och pax eb' ix tzin ac'an servil d'a tzec'ojc'olal ved'oc. Ol lajvoc chi', ol in b'at vil viñ rey chi', vach'chom mañ ichocta' yalan ley. Taxoñej tzin cham jun, chamoc in ocab'i, xchib'at ix.

¹⁷ Ix sc'anab'ajej viñaj Mardoqueo chi' masanil tas ix yal ix chi'.

5

Ix c'och ix Ester d'a yichañ viñ rey

¹ Axo yic ix lajviac' oxec' c'ual chi', ix sb'oan sb'a ix Ester chi', ix yac'anoch spichul ix yic sreinail. Ix lajvi chi' ix c'och ix d'a jun amac' ay d'a sti' jun yed'tal viñ rey chi', b'aj c'ojanem viñ d'a sc'ojnub' yic sreyal. ² Ayic ix yilanelta viñ to ayec' ix d'a stielta chi', ix sch'oxan viñ to stzalaj viñ yed' ix, ix yac'anelta sc'ococh viñ nab'a oro. Ix ochc'och ix, ix och yub'yub' ix d'a sñi' q'uen c'ococh chi'. ³ Ix sc'anb'an viñ d'a ix icha tic:

—¿Tas tzach ic'an reina Ester? ¿Tas tza nib'ej? Tato tza nib'ej tza c'an nañaloc in macb'en tic, syal vac'an d'ayach, xchi viñ d'a ix. Ix tac'vi ix icha tic:

⁴—Mamin rey, tato syal a c'ool, ay jun nivan vael ix vac' b'ochajoc to tzach cot vael ticnaic yed' viñaj Amán, yujto nivan elc'och d'a yol in sat, xchi ix. Ix yalan viñ icha tic:

⁵—Avtejeccot viñaj Amán d'a elañchamel to sc'anab'ajaj masanil tas snib'ej ix reina Ester tic, xchi viñ.

Yuj chi' ix b'at viñ rey yed' viñaj Amán d'a jun nivan vael ix sb'o ix Ester chi'. ⁶ Ayic van yuc'an vino eb', ix yalan viñ rey chi' d'a ix icha tic:

—C'an masanil tas tza nib'ej d'ayin, ol vac' d'ayach, vach'chom tza c'an nañaloc in macb'en tic, syal vac'an d'ayach, xchi viñ.

⁷ Ix yalan ix d'a viñ icha tic:

—Mamin rey, a val tas tzin nib'ej tzin c'an d'ayach aton tic: ⁸ Tato yel xajan in uu, tato b'ecan a c'ol ac'an tas tzin c'ana', schaocab' a c'ol a cotxi vael q'uic'an yed' viñaj Amán tic. Ol in chec b'ochaj junocxo vael, yujto te nivan elc'och d'a yol in sat. Ato q'uic'an chi' sval d'ayach tas tzin nib'ej, xchi ix.

Snib'ej viñaj Amán smilcham'R'viñaj Mardoqueo

⁹ Ix te tzalaj viñaj Amán ayic ix elta viñ b'aj ix och vael chi', palta ayic ix yilan viñ to ayec' viñaj Mardoqueo d'a sti' spalacio viñ rey chi', ix te cot yoval viñ yujto ayic ix ec' viñ ta', maj q'uelaj liñan viñaj Mardoqueo chi', maj empax ñojan viñ. ¹⁰ A d'a jun rato chi' maj sch'oxel-laj schichonc'olal viñ chi'. Axo yic ix c'och viñ d'a spat, ix yavtancot juntzañ eb' yamigo viñ, ix yavtanpaxcot ix yetb'eyum viñ,

aton ix Zeres. ¹¹ Ix och ijan viñ yic'ancharañ sb'a, ix yalan jantac sb'eyumal viñ d'a eb', tzijtum pax yuninal viñ. Ix yalanpax viñ to ix sic'chajelta viñ yuj viñ rey d'a scal juntzañxo eb' viñ ayoch yajalil yed'oc, ix ac'chajoch viñ yajaliloc juntzañ eb' viñ chi'. ¹² Ix yalanxi viñ icha tic:

—Añejtona' a inñej ix in avtajb'at vael yed' viñ rey d'a jun nivan vael yuj ix reina Ester. Avtab'il in pax vael yed' viñ rey chi' q'uic'an d'a junxo nivan vael syac' ix d'a viñ rey chi'. ¹³ Palta ayic svilanoch jun viñ israel scuchan Mardoqueo c'ojanem d'a sti' spalacio viñ rey chi', masanil juntzañ tas ay d'ayin tic, mañxa jab'oc yelc'och d'a yol in sat, xchi viñ.

¹⁴ Yuj chi' ix yal ix yetb'eyum viñ chi' yed' eb' yamigo viñ chi' icha tic:

—Ac' b'ochajem junoc te te' jun ch'añil tz'ajq'ue steel. Tza c'anan d'a viñ rey chi', axo q'uic'an q'uiñib'al sq'ue d'uñan viñaj Mardoqueo chi' d'a te', yic vach' tzalajc'olal tzach b'at d'a jun nivan vael yed' viñ rey chi', mañxa jab'oc tas tza na'a, xchi eb'.

A jun pensar chi' ix scha sc'ol viñaj Amán chi', ix schecan viñ b'ojoc jun te te' chi'.

6

Ix ic'jicharañ viñaj Mardoqueo

¹ A val d'a jun ac'val chi', maj ochlaj svayañ viñ rey chi', yuj chi' ix yal viñ to tz'ic'chajcot juntzañ b'aj tz'ib'ab'il yab'ixal tastac ujinac d'a yol smacb'en viñ chi', ix avtaj yab' viñ. ² Ix ilchaj b'aj syala' to a viñaj Mardoqueo ix alani tas yalnac viñaj Bigtán yed' viñaj Teres, stañvumal sti' spalacio viñ rey chi'. Ix sna eb' viñ tas syutej

smilancham viñaj rey Asuero chi'. ³ Yuj chi' ix sc'anb'ej viñ rey chi' d'a eb' viñ ayoch yopisio yuj viñ:

—¿Tas ac'b'il yed' tas utajnac viñaj Mardoqueo yuj jun tas sc'ulejnac viñ tic? xchi viñ. Ix tac'vi eb' viñ:

—Malaj val jab'oc tas ac'b'il d'a viñ, xchi eb' viñ.

⁴ Ix yalan viñ rey chi' icha tic:

—¿Mach jun ayec' d'a yamaq'uil palacio tic? Ix-iquec eyila', xchi viñ. A val ta' van sjavi viñaj Amán yic tzul sc'anan viñ d'a viñ rey chi' to tz'ac'chajq'ue locan viñaj Mardoqueo d'a jun te te' toxo ix schec b'ojoc viñ.

⁵ Yuj chi' ix yal eb' viñ schecab' viñ rey chi':

—A viñaj Amán ayeq'ui, xchi eb' viñ.

—Ix yalan viñ rey chi' to tz'avtajoch viñ b'aj ayec' viñ chi'.

⁶ Ix och viñaj Amán chi' b'ian, ix sc'anb'an viñ rey chi' d'a viñ icha tic:

—¿Tas smoj tz'utaj junoc viñ vinac, tato tzin nib'ej svcic'chaañ viñ? xchi viñ.

Ix snaan viñaj Amán chi' d'a spensar icha tic: ¿Machto val junoc ol yic'chaañ viñ rey tic? A inñej toni, xchi viñ. ⁷ Yuj chi' ix tac'vi viñ icha tic:

—Mamin rey, a val tas smoj tz'utaj junoc vinac chi', ⁸ to tz'ic'chajcot junoc a pichul tza c'an d'a opisio tic yed' noc' a chej tza c'antaxoni. Axo d'a sjolom noc' tz'ac'chajq'ue junoc yelvanub' icha corona, a sch'oxani to ic noc'. ⁹ Axo jun a pichul chi' yed' noc' chej chi' tz'ac'chaj d'a junoc eb' viñ yajal to nivan yelc'och yopisio tic, syac'anoch a pichul jun viñ tza nib'ej tzic'chaañ chi'. Tz'ac'chajq'ue viñ d'a yib'añ noc' a chej chi',

slajvi chi' squetzchaj noc' d'a yalañ viñ d'a yoltac calle yed' d'a parque. Syalan viñ quetzjinac noc' chi' icha tic: Ichaton tic tz'aj yic'jichaañ junoc viñ vinac snib'ej viñ rey syic'chaañ, xchiocab'i, xchi viñaj Amán chi'.

¹⁰ Ix lajvi chi', ix yalan viñ rey chi' d'a viñaj Amán chi' icha tic:

—Ixic d'a elañchamel, ic'b'at c'apac in pichul chi' yed' noc' in chej chi', icha val ix aj alan chi', icha val chi' tzutej a b'oan viñaj Mardoqueo viñ israel, aton viñ c'ojanem d'a sti' in palacio tic. Malajocab' junoc tas ix al chi' to max a c'ulej, xchi viñ.

¹¹ Yuj chi' ix yic'b'at c'apac pichul chi' viñaj Amán chi' yed' noc' chej chi', ix yac'anoch viñ d'a viñaj Mardoqueo chi'. Ix squetzan noc' chej chi' viñ d'a yalañ viñ, ix ec' viñ d'a yoltac calle yed' d'a parque, ix yalan viñ icha tic: Ichaton tic tz'aj yic'jichaañ junoc mach to snib'ej viñ rey syic'chaañ, xchi viñ.

¹² Ayic ix lajvi yic'jiec' viñaj Mardoqueo chi' yuj viñ, ix b'at viñ yac'xican viñ d'a sti' spalacio viñ rey chi', axo viñ elañchamel ix paxcan viñ d'a spat. Te cusc'olal ix aj viñ, ix smacan sat viñ yuj q'uixvelal.

¹³ Ix yalan viñ d'a ix yetb'eyum yed' d'a eb' yamigo masanil tas ix utaj viñ chi', yuj chi' ix yal eb' icha tic:

—A viñaj Mardoqueo chi', israel viñ, yuj chi' van slajviem opisio tic d'a spatic viñ. Mañ ol ac'laj ganar viñ, palta to a viñ ol ach ac'an ganar, xchi eb'.

¹⁴ Manto lajvi yalan eb' icha chi', ix c'och eb' viñ schecab' viñ rey chi' d'a elañchamel yic tz'ic'jib'at

viñaj Amán chi' d'a jun nivan vael ix schec b'ojoc ix Ester chi'.

7

Ix och chamel d'a yib'añ viñaj Amán

¹ Ix lajvi chi', ix b'at viñ rey yed' viñaj Amán chi' d'a jun nivan vael chi'. ² Axo yic van yuc'an vino eb' viñ, ix yalan viñ rey chi' d'a ix Ester chi' icha tic:

—C'an tas tza nib'ej d'ayin, ol vac' d'ayach, vach'chom a nañaloc in macb'en tic tza c'ana', xchi viñ.

³ Ix tac'vi ix Ester chi' icha tic:

—Mamin rey, tato vach' in d'a yol a sat, tato scha a c'ool tas tzin c'an d'ayach, añej val tas tzin c'an d'ayach to max in a cha miljocchamoc, max champaxlaj eb' vetchoñab'. ⁴ Yujto a in tic yed' eb' vetchoñab' chi', ix oñ choñchaji yic tzoñ satjiel d'a junelñej. Comonoc val toñej oñ choñchajb'at checab'oc, tato icha chi' tecan mañ smojoc to sviq'uec' a tiempo, ocxo jun, to ol oñ satjoquel d'a junelñej, xchi ix.

⁵ Ix sc'anb'an viñaj rey Asuero chi' icha tic:

—¿Mach jun chi'? ¿B'ajtil ay jun mach snaan jun tzal chi'? xchi viñ.

⁶ Ix yalan ix icha tic:

—A viñ ajc'ol chuc spensar chi', aton viñaj Amán tic, xchi ix.

A val yic ix yab'an jun lolonel viñaj Amán chi', sacxoñej ix aj yilji sat viñ yuj xivelal d'a yichañ viñ rey yed' d'a yichañ ix reina Ester chi'. ⁷ Ix q'ue van viñ rey chi', ix te cot yoval viñ, ix elta viñ d'a yol pat b'aj van sva eb' chi'. Ix el viñ b'aj ay yamaq'uil

spalacio. Palta axo viñaj Amán chi', ix yilan viñ to van yac'jioch chamel d'a yib'añ viñ, ix canñej viñ b'aj ix va eb' chi', ix tevioch viñ d'a ix reina Ester chi' to tz'ac'ji nivanc'olal viñ yuj ix. ⁸ Ayic ix ochxic'och viñ rey b'aj ix va chi', ix yilan viñ to cumanem viñaj Amán chi' d'a stz'ey b'aj c'ojanem ix reina chi'. Ix yalan viñ rey chi' icha tic:

—¿Tom tza nib'ej tzixtej ix reina d'a vichañ d'a yol in pat tic? xchi viñ.

Ayic ix yalan juntzañ lolonel viñ rey chi', elañchamel ix macchaj sat viñaj Amán chi' yuj eb' viñ schecab' viñ rey chi'. ⁹ Ix yalan jun viñ checab' scuchan Harbona icha tic:

—Mamin rey, a d'a spat viñaj Amán tic, ix yac' b'ochajem jun te te' viñ jun ch'añil ix ajq'ue steel. Ata' ol q'ue locan viñaj Mardoqueo yuj viñ yalani, aton viñ sc'ulejnac jun tas vach' d'ayach, xchi viñ.

—Aq'uecq'ue locan viñaj Amán tic d'a jun te te' chi', xchi viñ rey chi'.

¹⁰ Yuj chi' ix q'ue locan viñaj Amán chi' d'a te', aton te' ix sb'oq'ue viñ yuj viñaj Mardoqueo yalani. Icha chi' ix aj sicb'i yoval sc'ol viñ rey chi'.

8

Jun ley ix alchaj yuj svach'iloc eb' israel

¹ A d'a jun c'u chi', masanil tas ay d'a viñaj Amán, viñ ajc'ol yajoch d'a eb' israel, ix yac' viñ rey chi' d'a ix Ester. Axo viñaj Mardoqueo chi', nivan yopisio viñ ix ac'ji yuj viñ rey chi', yujto toxo ix yal ix Ester chi' to te ayto yuj sb'a ix yed' viñ. ² Ix lajvi chi', ix yic'anel q'uen scolc'ab' viñ rey chi', q'uen ix ic'chajec' d'a viñaj Amán, ix yac'anoch q'uen viñ d'a viñaj Mardoqueo chi'. Axo masanil tas ay

d'a viñaj Amán ac'b'il d'a ix Ester chi', ix ac'jioch d'a yol sc'ab' viñaj Mardoqueo chi'. ³ Ix lajvi chi' ix c'ochxi ix Ester d'a yichañ viñ rey chi'. Ix em cuman ix, ix och ijan ix yoq'ui. Ix tevi ix to tz'ic'jiel yopisio jun ley te chuc ix sb'o viñaj Amán chi'. Ix yalan ix to max elc'och tas syal jun ley chi' d'a eb' israel. ⁴ Ix yac'anelta sc'ococh viñ rey chi' nab'a oro d'a ix, ix q'ue liñan ix d'a yichañ viñ. ⁵ Ix yalan ix icha tic:

—Mamin rey, tato vach' in d'a yol a sat, tato vach' tas tzin c'an tic tzab'i, tato d'a val yel xajan in uuj, comonoc tzac' tz'ib'chajb'at junocxo ley yic tz'el yopisio tas syal jun ley ix yac'b'at viñaj Amán yuninal viñaj Hamedata yiñtilal viñaj Agag d'a masanil yol a mach'en b'aj syala' to satjiel masanil eb' vetchoñab'. ⁶ Mañ ol techaj vuj vilan tas ol javoc d'a yib'añ masanil eb' vetchoñab' yuj tas ol aj co satjieli, xchi ix.

⁷ Ix yalan viñaj rey Asuero chi' d'a ix yed' d'a viñaj Mardoqueo chi' icha tic:

—A viñaj Amán chi' locanxoq'ue viñ d'a te te', yujto chuc tas ix snachaañ viñ d'a spatic eb' eyetchoñab'. Masanil tas ay d'a viñ, toxo ix vac' d'ayach. ⁸ A ticnaic tz'ib'ejb'at icha tas tze na yuj svach'iloc masanil eb' eyetchoñab' chi'. Tzeyac'anoch in b'i yed' in sello d'ay.

Yujto a junoc ley b'aj ayoch in b'i yed' in sello d'ay, maxtzac yal-laj yeq'ui, xchi viñ.

⁹ Elañchamel ix avtaj eb' viñ stz'ib'um viñ rey chi', ayic 23 yoch yoxil uj scuch Siván. Masanil tas ix yal viñaj Mardoqueo chi' ix tz'ib'chajb'at d'a masanil eb' israel, d'a eb' viñ yajal, d'a eb' viñ yajalil eb' soldado, d'a masanil eb' viñ yajal yaj d'a

127 macañil yaj smach'en viñ rey chi', scotto d'a India masanto sc'och d'a Etiopía. Ix tz'ib'chajb'at d'a sti' yed' d'a sletra junjun choñab' yed' d'a sti' eb' israel. ¹⁰ Ix ochpax sello viñaj rey Asuero d'ay yic scheclaji to a viñ tz'alani. A eb' ix b'at spuc jun ley chi', a d'a yib'añ noc' chej jelan sb'eyi, aton noc' schej viñ rey ayec' d'a yed'tal, ata' ix q'ue eb'. ¹¹ A d'a jun ley ix yalb'at viñ rey chi', yalñej tas choñab'il b'aj ayec' eb' israel chi', syal smolb'an sb'a eb' yic scolan sb'a eb'. Tato ay eb' ajc'ol yalñej tas choñab'il sc'och d'a eb' yed' syamc'ab' yic oval, syal satanel eb' ajc'ol chi' eb'. Yed' pax yetb'eyum yed' yalyuninal eb' ajc'ol chi' syal satanel eb'. Syic'ancanec' eb' tas ay d'a eb' ajc'ol chi'. ¹² A juntzañ tic, junñej c'ual tz'aj sb'o d'a masanil yol smach'en viñaj rey Asuero chi', aton d'a jun c'u chequel yajcan d'a 13 yoch slajchavil uj scuch Adar. ¹³ A scopiaiil jun ley chi', yovalil spucax d'a junjun macañil yaj smach'en viñ rey chi', yovalil tz'alchajel d'a scal masanil choñab' yujto ley yaji, yic vach' a d'a jun c'u chi', masanil eb' israel chi' syac' lista sb'a eb' yic spacan sb'a eb' d'a eb' ajc'ol chi'. ¹⁴ A eb' viñ ix b'at yal jun ley chi', elañchamel ix checjib'at eb' viñ yuj viñ rey chi', ix q'ue eb' viñ d'a yib'añ noc' schej viñ. Ix alchajpaxel jun ley chi' d'a choñab' Susa chi', b'ab'el choñab' yaj d'a yol smach'en viñ rey chi'.

¹⁵ Ayic ix elta viñaj Mardoqueo d'a sdespacho viñ rey chi', ayoch spichul viñ yic yopisio yuuj, q'uc'mutz'inac yed' sacsac yilji. Ayq'ue jun nivan corona nab'a oro d'a sjolom viñ, ayoch jun xotil viñ nab'a lino q'uc'mutz'inac yilji. Masanil eb' anima ay d'a choñab' Susa chi', ix avajq'ue eb' yuj

tzalajc'olal. ¹⁶ Yuj chi' a eb' israel ix el lenaj ix yil eb', ix te tzalaj eb', yujto ix ic'jichaañ eb' ix yab'i. ¹⁷ Ayic ix c'och jun ley chi' d'a masanil lugar yed' d'a junjun choñab', masanil eb' israel ix te tzalaji. Ix yac'anoch jun q'uiñ eb', ix va eb'. Tzijtum eb' anima d'a junjun choñab' ix yac'och sb'a israelal yed' eb', yujto xiv eb' d'a eb' israel chi'.

9

Ix ac'ji ganar eb' yajc'ol eb' israel

¹ Ayic 13 yoch slajchavil uj scuch Adar, aton jun c'u chi' chequel yaji yic tz'elc'och tas syal jun ley alb'ilel yuj viñ rey chi', aton d'a jun c'ual chi' satjiel eb' israel yuj eb' ajc'ol chi' yalani. Axo ix aji, maj elc'ochlaj icha chi', palta to a eb' ajc'ol chi' ix ac'ji ganar yuj eb' israel chi'. ² A d'a masanil yol smacb'en viñaj rey Asuero chi', ix smolb'ej sb'a masanil eb' israel d'a junjun choñab' b'ajtac ay eb'. Ix syamanoch eb' yac'an oval yed' eb' ix snib'ej satanel eb' chi'. Mañxa junoc mach ix stec'b'ej sb'a d'a yichañ eb' israel chi', yujto toxo ix och xivc'olal d'a scal eb' anima smasanil. ³ Masanil eb' viñ nivac yajal ay d'a junjun macañ smacb'en viñ rey chi' yed' eb' viñ nivac yopisio, ix yac'och sb'a eb' viñ yed' eb' israel, yujto ix te xiv eb' viñ d'a viñaj Mardoqueo chi', ⁴ yujto te nivan yopisio viñ d'a spalacio viñ rey chi'. A sb'inajnaquil viñ ix te pucax d'a masanil choñab', yujto d'a junjun c'u ste nivanb'i yopisio viñ chi'. ⁵ Ix miljicham eb' ajc'ol chi' d'a q'uen espada yuj eb' israel chi'. Ix satjiel eb' smasanil, ix sc'ulej eb' israel chi' icha val tas snib'ej. ⁶⁻¹⁰ A d'a choñab' Susa chi', ay 500 eb' viñ vinac ix miljicham yuj eb' israel chi',

palta malaj val jab'oc tastac ay d'a eb' viñ ix cham chi' ix yiq'uec' eb'. A d'a scal eb' viñ ix cham chi', ix cham eb' viñ tic: Viñaj Parsandata, viñaj Dalfón, viñaj Aspata, viñaj Porata, viñaj Adalías, viñaj Aridata, viñaj Parmasta, viñaj Arisai, viñaj Aridai yed' viñaj Vaizata. A viñaj Amán ajc'ol d'a eb' israel, viñ yuninal viñaj Hamedata, a viñ ay yuninal eb' viñ slajuñvañil.

¹¹ A d'a jun c'u chi', ayic ix yab'an viñ rey jantac sb'isul eb' anima ix cham d'a choñab' Susa chi', aton b'aj cajan viñ, ¹² ix yalan viñ d'a ix reina Ester icha tic:

—A eb' etchoñab' toxo ix smilcham 500 eb' viñ vinac eb' yed' lajuñvañ eb' viñ yuninal viñaj Amán d'a choñab' Susa tic. Ocxom pax d'a juntzañxo choñab' d'a yol in mach'en tic, jantac am tas ix uji. Al d'ayin tasto tza nib'ej, ol vac' d'ayach, xchi viñ.

¹³ Ix tac'vi ix Ester chi' icha tic:

—Mamin rey, tato syal a c'ool, tzala' to a q'uc'an sc'ulejxi eb' vetchoñab' d'a choñab' Susa tic icha tas ix sc'ulej eb' ticnaic icha yalan a ley. Tzalan paxi to sq'ue locan snivanil lajuñvañ eb' viñ yuninal viñaj Amán chi' d'a te te', xchi ix.

¹⁴ Ix yalan viñ rey to sc'ulaj icha chi'. Ix alchajel jun ley chi' d'a masanil yol choñab' Susa chi'. Ix q'ue locan snivanil lajuñvañ eb' yuninal viñaj Amán chi'.

¹⁵ Masanil eb' israel cajan d'a choñab' Susa chi', ix smolb'ejxi sb'a eb' ayic 14 yoch uj scuch Adar, ix smilancham 300 xo eb' viñ vinac eb', palta malaj jab'oc tas ay d'a eb' anima chi' ix yiq'uec' eb'. ¹⁶⁻¹⁷ Masanil eb' israel cajan d'a juntzañxo choñab' d'a smach'en viñ rey chi', ix smolb'ejpax sb'a eb'

ayic 13 yoch uj chi', yic scolan sb'a eb' d'a eb' ajc'ol chi'. 75 mil eb' ajc'ol chi' ix smilcham eb', palta malaj jab'oc tas ay d'a eb' ix yiq'uec' eb'. Ayic 14 yoch uj chi', ix och vaan eb' smilancham eb' anima chi', ix yac'anoch q'uiñ eb' yed' nivac vael d'a tzalajc'olal.

¹⁸ Axo eb' israel cajan d'a choñab' Susa chi', ix smolb'ejpax sb'a eb' yic scolan sb'a eb' d'a 13 yoch uj yed' d'a 14, axo d'a 15 ix och vaan eb' smilancham eb' anima chi', ix yac'anoch q'uiñ eb' yed' nivac vael d'a tzalajc'olal. ¹⁹ Axo pax eb' israel cajan d'a juntzañxo choñab' yed' d'a juntzañ aldea malaj smuroal, a d'a 14 yoch uj scuch Adar, ata' ix yac'och q'uiñ eb' d'a tzalajc'olal, ix sian vael eb' d'ay junjun.

A q'uiñ yic Purim

²⁰ Ix schecan tz'ib'chaj masanil juntzañ tas ix uji tic viñaj Mardoqueo, ix schecan viñ to tz'ac'chajb'at d'a masanil eb' yetisraelal viñ cajan d'a masanil yol smacb'en viñaj rey Asuero chi', eb' cajan d'a slac'anil yed' eb' cajan d'a najat. ²¹ Ix yalanb'at viñ to d'a 14 yed' d'a 15 yoch uj Adar d'a junjun ab'il, yovalil tz'och q'uiñ, ²² yujto a d'a juntzañ c'ual chi' a eb' israel ix satanel eb' yajc'ool. A val d'a jun uj chi', a scusc'olal eb' yed' yoq'uelc'olal, ix meltzajcanoch d'a tzalajc'olal. Yuj chi' a d'a jun c'u chi' ix yac'och q'uiñ eb' yed' nivac vael, ix laj sian vael eb' d'ay junjun, ix yac'an scolval eb' d'a eb' meb'a'. ²³ A jun ley ix schec tz'ib'chaj viñaj Mardoqueo chi', ix ochcan sb'eyb'aloc eb' israel chi'. ²⁴ Yujto a viñaj Amán ajc'ol d'a eb' israel chi', ix yac'och suerte viñ d'a

yib'añ eb' tas c'ual satjiel eb' smasanil, ²⁵ palta yujto ix b'at tevi ix Ester d'a viñ rey, yuj chi' ix yaq'uelta jun ley viñ to a masanil chucal ix sna viñaj Amán chi' sc'ulej d'a eb' israel chi', a d'a yib'añ viñ smeltzajcani. Yuj chi' ix ac'jiq'ue locan viñ yed' eb' yuninal d'a te te'. ²⁶ Yuj chi' a juntzañ c'ual chi' ix scuchcan Purim. A jun lolonel chi' syalelc'ochi, juntzañ tastac sc'an eb' d'a suerteal.

Icha syal tas ix tz'ib'ejb'at viñaj Mardoqueo chi' yed' tas ix sc'ulej eb', ²⁷ a ix sb'eyb'alej eb' israel chi' yed' yiñtilal yed' pax masanil eb' syac'och sb'a israelal. Yovalil syac'och chab' c'ual q'uiñ chi' eb' d'a junjun ab'il, icha sc'ual ix aj yalchajcani. ²⁸ Icha chi' ix ajcani yic snachajcot yuj eb' yiñtilal Israel d'a junjun macañ smach'en viñ rey yed' d'a junjun choñab' to yovalil snacot eb', syac'anoch q'uiñ eb' yic Purim d'a sc'ual ix checlajcan chi' d'a masanil tiempo. ²⁹ Axo ix reina Ester yisilcan viñaj Abihail yed' viñaj Mardoqueo viñ israel, a d'a sb'i yopisio eb' chi', ix schec eb' tz'ib'chajb'at yuj q'uiñ yic Purim chi', yic svach' ac'chajoch yip jun ix schec b'ab'laj tz'ib'chajb'at eb'. ³⁰ Ix schecan eb' puchajb'at d'a masanil eb' yetisraelal eb' cajan d'a 127 macañ yaj smach'en viñaj rey Asuero chi'. Ix ac'jib'at stzatzil sc'ol eb' yetisraelal eb' chi' yuuj. ³¹ Ix lajvi chi', ix alchaji to yovalil tz'och q'uiñ yic Purim d'a sc'ual chequelxo ix ajcani, icha val ix yutej viñaj Mardoqueo yed' ix reina Ester chi' yalani. Yovalil sc'anab'ajej eb' yed' pax yiñtilal eb' yic snachajcot tzec'ojc'olal yed' cusc'olal. ³² A jun checnab'il ix yac' ix Ester chi', a tz'alani tas tz'aj yoch q'uiñ chi'. A jun tic ix schec ix tz'ib'chajcani.

10

Snivanil yelc'och viřaj Mardoqueo

¹ Ix yac'och q'uen tumin viřaj rey Asuero d'a yib'añ masanil eb' anima, aton eb' ay d'a yol smacb'en viř masanto eb' cajan d'a stitac a' mar, yic syac' q'uen eb' d'a viř. ² Masanil sjelanil viř rey chi' yed' yopisio yed' yab'ixal tas val yutejnac viř yac'an nivac opisio d'a viřaj Mardoqueo, tz'ib'ab'ilcan b'aj aycan yab'ixal tastac ujinac d'a yol smacb'en Media yed' Persia. ³ A viřaj Mardoqueo chi', ix ochcan viř schab'il yajalil d'a viřaj rey Asuero chi'. Te nivan ix aj yelc'och viř d'a scal eb' yetisraelal. Te xajan ix ilji viř yuj eb' yetchoñab' chi', yujto ix sayjiec' svach'il eb' yuj viř, ix yac'an val yip viř yic vach' tzalajc'olal yed' junc'olal tz'aj eb'.

A Ch'an Biblia D'a Chuj San Mateo
The Holy Bible in the Chuj San Mateo language of
Guatemala

La Santa Biblia en Chuj de San Mateo Ixtatán

copyright © 2007 Sociedad Bíblica de Guatemala

Language: Chuj de San Mateo Ixtatán (Chuj)

Dialect: Ixtatán

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-06-08

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 22 Nov 2019

43e98fca-30dd-583b-b172-dc26d705ee90